

Yeni sivil anayasa girişimi üzerine...

Haluk Dural
Milli Merkez Genel Sekreteri
8.06.2024

Son yapılan yerel seçimlerden CHP'nin birinci parti olarak çıkması üzerine önemli oy kaybı yaşayan AKP, 22 yıldır iktidarda olmanın yarattığı "gündem belirleme" tecrübesini konuşturarak, Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş vasıtasıyla hızla "yeni sivil anayasa" yapılması için Meclis'te temsil edilen partileri ziyaret ederek bu konuda görüşmeler yapmaya başlamıştır.

1980 faşist askeri darbesi sonrasında 29 Haziran 1981 tarih ve 2485 sayılı "Kurucu Meclis Hakkında Kanun" ile oluşturulan Kurucu Meclis tarafından hazırlanan 1982 Anayasası, 7 Kasım 1982 tarihinde yapılan referandumda yüzde 91,4 "evet" oyu ile kabul edilmiştir. Ancak geçen yıllar içinde; başlangıçta toplam 177 asıl maddeden oluşan Anayasada bu maddelerden 58 tanesi hiç değişmemiş, 96 maddede değişiklik olmuştur. Değişen 96 maddenin 31'i yeniden yazılarak tümünden değiştirilmiş, 20'sinde esaslı, 45 maddede ise tali değişiklik yapılmıştır. 23 madde ise tamamen yürürlükten kaldırılan Anayasada şu aşamada 154 asıl madde yürürlüktedir.^[1]

Bilindiği üzere 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum ile anayasanın "kuvvetler ayrımı" ilkesi önemli ölçüde yok edilerek; Bakanlar Kurulu kaldırılmış, yürütme yetkisi partili cumhurbaşkanına verilmiş, TBMM'nin yetkileri budanmış ve yürütme (cumhurbaşkanı) üzerindeki bütün denetim yetkisi, bütçe yapma yetkisi Meclis'ten alınarak, anayasada tanımlanmamış bir "cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" adı altında "tek adam" rejimi kurulmuştur.

Tek Adam rejimi nereden esinlenmiş?

Yazılı ve görsel medyada boy gösteren iktidar yanlısı gazeteci, akademisyen, siyaset bilimciler(?), kurulmuş olan bu yeni yönetim sistemi için genel olarak Amerikan Başkanlık sistemini örnek gösterirlerken, muhalif kesiminkiler ise "şahsım devleti", "patrimonyal sultanizm" gibi isimler kullanarak daha ziyade Amerikan kaynaklı; demokrasi, insan hakları vakıflarının yayınlarındaki sınıflamayı ve isimlendirmeyi tercih ederek "sahra altı - sub sahara" Afrika ülkelerindeki totaliter rejimlere atıf yapmışlardır.

Halbuki 16 Nisan 2017 referandumu ile kabul edilen değişikliklerle kurulan rejimin nereden esinlendiğinin ipucunu en doğru şekilde Cumhurbaşkanı R. Tayyip Erdoğan vermiştir. 31 Aralık 2015 Perşembe günü Suudi Arabistan'dan Türkiye'ye dönen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, havalimanında gazetecilere yaptığı açıklamada "Üniter devlette başkanlık sistemi yoktur diye bir şey yok. Şuan zaten dünyada bunun örneği var geçmişten buyana da var. **Yani Hitler Almanya'sına baktığınızda orada da bunu görürsünüz.** Daha sonra değişik ülkelerde bunun örneğini görürsünüz."

[1] : <https://www.odatv.com/guncel/mehmet-ucum-paylasti-kac-madde-degisti-1982-anayasasi-verileri-120002390>

Bu sözler hem ulusal hem de uluslararası basında geniş yer tutmuş, İngiltere Daily Telegraph haberinde, "dünyada ilk kez Erdoğan'ın, anayasal reformları için Hitler Almanya'sını pozitif bir rol modeli olarak kullandığını" yazmış, Independent ve Guardian, "Erdoğan'ın Hitler Almanyası'ndan etkili bir yönetim örneği olarak bahsettiğini" belirtmiştir.^[2]

Gerçekten de yaşanmakta olan süreci, Hitler Almanyasında faşist diktatörlüğün inşası süreciyle karşılaştığımızda ortaya çıkan ilginç benzerlikler Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı doğrular niteliktedir:

Almanya Süreci	Türkiye Süreci
Avusturya doğumlu Adolf Hitler 1919'da Alman İşçi Partisine (Deutsche Arbeiterpartei-DAP) üye olmuş, parti 1920'de Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisine (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei-NSDAP) dönüşmüş ve Hitler 1921'de parti içinde darbe yaparak başkan olmuştur.	Saadet Partisi üyesi Recep Tayyip Erdoğan, bir kısım üyelerle birlikte Saadet Partisi'nden ayrılarak, 14 Ağustos 2001'de AKP'yi kurdular ve R. Tayyip Erdoğan parti genel başkanı oldu.
1925'te Avusturya vatandaşlığından çıkan Hitler'in Şansölye seçilmesi için önündeki engel, 1932'ye kadar vatansız statüde olmasıydı. Adolf Hitler, dönemin İçişleri Bakanı ve aynı zamanda Thule Cemiyeti'nin ^[3] üyelerinden olan Dietrich Klagges tarafından 25 Şubat 1932'de Berlin'de bulunan Brunswick temsilciliğine atanarak devlet memuru statüsü kazandı ve Alman vatandaşlığına geçti. Böylece Başbakan (Şansölye) olma yolu açıldı.	12 Aralık 1997'de Siirt'te topluluğa yaptığı konuşmada, Türk Ceza Kanunu'nun 312/2 maddesinden "Halkı din ve ırk farkı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik etmek" suçunu işlediği için hüküm giyip hapis yattı. Bu suç Anayasanın 76. Maddesinde sayılan suçlar kapsamında olduğundan 3 Kasım 2002 seçimlerine katılmadı. CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın girişimiyle Recep Tayyip Erdoğan için Anayasa değişikliği yapılarak yenilenen Siirt seçimlerinde Siyasi Partiler Kanununun 25. Maddesine aykırı şekilde aday olup, milletvekili seçilerek, Başbakanlık yolu açıldı.
Adolf Hitler'in başkanı olduğu Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi 6 Kasım 1932'de yapılan seçimlerde %33,1 oy alıp, 196 milletvekili kazanarak 1. parti olmuştur.	R. Tayyip Erdoğan'ın başında bulunduğu AKP 3 Kasım 2002'de yapılan seçimlerde %34,43 oy alarak 365 milletvekili kazanarak 1. Parti olmuştur.
30 Ocak 1933'te A. Hitler Başbakan olmuştur.	15 Mart 2003'te R. T. Erdoğan Başbakan oldu.
27 Şubat 1933'de Alman Meclisi yakılmıştır.	15 Temmuz 2016'da TBMM bombalandı.
28 Şubat 1933'de Hükümet Olağanüstü Hal ilan etmiştir.	20 Temmuz 2016'da Hükümet Olağanüstü Hal ilan etti.

[2] : https://www.odatv.com/guncel/hitler-almanyasinda-da-var-di-87259#google_vignette

[3] : Thule Cemiyeti veya Thule Tarikatı (Alm. Thule-Gesellschaft), 17 Ağustos 1918'de Vier Jahreszeiten (Dört Mevsim) Otelinde tüm Nazilerin manevi babaları ve başöğretmenleri olarak gördüğü Rudolf von Sebottendorff tarafından kurulan Alman milliyetçi topluluğu. Thule ismini ilk kez Massiliyalı Piteas kullandı. Piteas'a göre Thule, İngiltere'ye 6 günlük yelken mesafesinde bir adaydı.

Olağanüstü Hal Kararnameleriyle devleti düzenlemeye başladı.	Olağanüstü Hal altında Kanun Hükmünde Kararnamelerle devleti düzenlemeye başladı.
Olağanüstü Hal bahanesiyle, orduda tasfiye yapıp, komünist, sosyalist, sosyal demokrat aydın ve gazetecileri tutuklayarak muhalif sesleri kıstılar.	Olağanüstü Hal bahanesiyle ordu, bürokrasi ve yargıda FETÖ'cülerini temizlerken, Atatürkçülerini de tasfiye ederek, muhalif aydınları, gazetecileri ve muhalefet milletvekillerini tutuklayarak muhalif sesleri kıstılar.
Fırsattan yararlanan Hitler, Olağanüstü Hal şartlarında milliyetçi, küçük Alman Ulusal Halk Partisi'nin (Deutschnationale Volkspartei-DNVP) desteğini alarak ülkeyi seçimlere götürmüş, kendi partisi NSDAP ve DNVP dışındaki partilerin seçim çalışmalarını durdurmuş, 5 Mart 1933 günü yapılan seçimlerde %44 oy almıştır. Hitler seçim kampanyası sırasında pek çok Alman sanayi, banka ve sigorta şirketlerinden mali destek almıştır.	Fırsattan yararlanan R. T. Erdoğan, OHAL şartlarında, küçük Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) desteğini alarak, anayasa değişikliği yapmış ve referandumda devletin bütün imkânlarını kullanarak ve Türk büyük sermayesinin medyasını kesintisiz kullanarak ve YSK'nun tam kanunsuzluk kararıyla onaylatmıştır.
23 Mart 1933 tarihinde Meclise "Halk ve İmparatorluğun Sıkıntılarını Ortadan Kaldırmaya Yönelik Yasa" (Gesetz zur Behebung der Not von Volk und Reich) isimli bir yetki kanunu tasarısı sundu.	10 Aralık 2016 tarihinde Meclise başkanlık hedefli Anayasa Değişiklik kanunu teklifi sunuldu.
24 Mart 1933'te Yetki Kanunu Teklifi 441 evet, 94 hayır oyu ile kabul edilerek, Reichstag'ın (Alman Meclisinin) tüm yetkilerini dört yıl süre ile (1 Nisan 1937'ye kadar) Kabineye, dolayısıyla Başbakan Hitler'e devrediliyor ve Meclisin çalışmalarına bu süre için ara veriliyordu.	21 Ocak 2017 günü TBMM'nde kabul edilen 6771 sayılı 18 maddelik Anayasa Değişiklik Kanunu ile Anayasa değiştirilerek, Meclisin önemli bazı yetkileri Cumhurbaşkanı R. Tayyip Erdoğan'a devredildi.
Bu beş (5) maddelik Yetki Kanunu ile Anayasa değişikliği yapılmış; 1. Maddesi ile Weimar anayasasının 88-2. ve 87. maddelerindeki Parlamente'ye ait "Bütçe" yapma yetkisi Hükümete devredilmiştir. 2. Madde ile Hükümetin yayınlacağı kanunların anayasadan sapsa bile Parlamente kurumlarını etkilemeyeceği, cumhurbaşkanının haklarının saklı olduğu belirtilmiştir. 3. Madde ile Hükümetin çıkarttığı kanunların resmî gazetede yayımlandığında yürürlüğe girecek ancak anayasasının 68-77. maddeleri (yürürlükle ilgili) uygulanmayacaktır. 4. Madde ile Hükümetin yabancı devletlerle yapacağı uluslararası anlaşmalar için	Bu 18 maddelik Anayasa Değişikliği yapılmış; - Anayasanın 162. Maddesi ile Bakanlar Kuruluna verilmiş olan "Bütçe" yapma yetkisi Cumhurbaşkanına devredilmiştir. - Anayasanın 7. Maddesine göre Meclise ait olan yasama yetkisi bölünerek, cumhurbaşkanına Kanun Hükmünde Kararname çıkartma yetkisi verilmiştir. - Anayasanın 90. Maddesine göre Meclise ait olan Uluslararası Anlaşma yapma yetkisi, cumhurbaşkanına devredilmiştir.

<p>Parlamento onayı gerektirmez ve Hükümet bu andlaşmaların uygulanması için gerekli yasal düzenlemeleri yapar.</p> <p>5. Madde ile bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer, Hükümet başka bir yasa yapınca veya 1 Nisan 1937'de sonlanır.</p>	
<p>2 Ağustos 1934'te Cumhurbaşkanı Paul von Hindenburg şaibeli şekilde vefat etmiş, bunun üzerine Hitler Cumhurbaşkanlığı makamını da üstlenmiştir. Fiili durumu, hukukileştirmek için yapılan Anayasa Değişikliği Kanunu 19 Ağustos 1934 tarihinde bir referanduma sunularak %89,93 "evet" oyu ile onaylanarak, Başbakanlık ile Cumhurbaşkanlığı birleştirilip Hitler, FÜHRER ilan edilmiştir.</p>	<p>Cumhurbaşkanı seçildiği günden itibaren, yürütmeye devamlı müdahale eden R. Tayyip Erdoğan'ın durumu için MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli "anayasayı fiili duruma uydurmak gerekir" diyerek, anayasa değişikliği istemiş ve 16 Nisan 2017 referandumu ile Başbakanlık ile Cumhurbaşkanlığı birleştirilip, başkanlık rejimine geçilmiştir. Henüz resmi şekle dönüşmemişse de Erdoğan için "führer" in benzeri bir unvan olan REİS unvanı Cumhurbaşkanlığı tabanında yerleştirilmeye çalışılmıştır.</p>
<p>Cumhurbaşkanı da olan Hitler Weimar anayasasındaki^[4] yetkileri kullanmıştır.</p> <p>- 46. maddesi ile verilen, "bütün Üst Kademe Kamu Yöneticileri (Beamte) ve memurların atanması ve azledilmesi" yetkisini kullanarak devlet kadrolarını kendisine biat edenlerle doldurdu.</p>	<p>Anayasa değişikliği ile cumhurbaşkanı;</p> <p>- 104. Madde, 8. Fıkra: Bütün Üst Kademe Kamu Yöneticilerini şahsen tayin etmekte ve görevden almaktadır. 9. Fıkra: Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyeti'nin temsilcilerini tayinde zaten son sözü söylemektedir.</p> <p>Devlet kadrolarını kendisine siyaseten yakın olanlarla doldurmaktadır.</p>
<p>- 47. maddeye göre Alman silahlı kuvvetlerinin tam yetkili başkomutanı oldu.</p>	<p>- 104. Madde, 13. Fıkra: Cumhurbaşkanı, TBMM adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin başkomutanlığını temsil eder. 14. Fıkra: TSK'nin kullanılmasına, karar verir.</p>
<p>- 48. Madde ile devletin yükümlülüklerine yerine getiremediği veya kamu güvenliğinin tehlikeye düştüğü hallerde Silahlı Kuvvetleri kullanma yetkisini fütursuzca ve sonuna kadar kullandı.</p>	<p>- Madde 119: Kamu güvenliğinin tehlikeye düştüğü hallerde Olağanüstü Hal ilan edebilecek.</p>
<p>Hitler, bu anayasal yetkileri kullanarak kamu yönetimini ve orduyu Nazilerle doldurmuş ve son olarak yargıyı Nazi diktatörlüğüne göre şekillendirmiştir. Hâkimler 1936 Kasım ayında düzenlenen törenlerde Hitler'e bağlılık (biat) yemini etmeye zorlanmışlardır. Yemin metni şu şekildedir:</p>	<p>- Cumhurbaşkanı tek başına 13 üyeli Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 6 üyesini (Adalet Bakanı, Müsteşarı ve 4 üye) doğrudan, 7 üyesini ise TBMM'deki üyesi ve başkanı olduğu iktidar partisi çoğunluğu eliyle, yani tamamını kendisi tayin edecektir.</p> <p>- Cumhurbaşkanı tek başına 15 üyeli Anayasa Mahkemesinin 12 üyesini doğrudan, 3 üyesini ise</p>

[4] : Weimar Anayasası:

http://www.zum.de/psm/weimar/weimar_vve.phphttp://www.zum.de/psm/weimar/weimar_vve.php

"Alman İmparatorluğunun Führer'i olan Adolf Hitler'e ve Alman ulusuna gönülden bağlı ve sadık olacağıma, hukuku gözeteceğime, makamımın gereği olan görevimi vicdanımla ifa edeceğime yemin ederim."	TBMM'deki üyesi ve başkanı olduğu iktidar partisi çoğunluğu eliyle, yani tamamını kendisi tayin edecektir.
Kuvvetler Ayrılığı olan Weimar Anayasasının Yasama-Yürütme-Yargı yetkileri Hitler'in elinde toplanmış, Hitler Almanya'sı yenilip, teslim olana kadar Alman Parlamentosu fiilen işlevsiz kalmıştır.	Kuvvetler Ayrılığı olan Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Yürütme yetkisi doğrudan, Yargı yetkisi dolaylı olarak iktidar partisi genel başkanının elinde toplanmıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin 7.12.2023 tarihli ve 2023/212 sayılı Karar'ı

1982 Anayasasında en köklü değişiklik, parlamenter sistemin kaldırılıp, anayasada tanımlanmamış "cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi"ne geçişi sağlayan 21.01.2017 tarih ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'dur. Meclis'te kabul edilen bu anayasa değişikliği kanunu ile Başbakanlık kaldırılıp, bütün yürütme yetkisi partili cumhurbaşkanına verilmiştir. Bu değişiklik sonrasında yürürlükteki kanun, yönetmelik, tüzük ve tebliğ gibi yasal mevzuatın yeni sistemle uyumunu sağlamak üzere 10.05.2018 tarihli 7142 sayılı kanunla "6771 Sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu" çıkarılmıştır.

Bu yetki kanuna dayanılarak, Cumhurbaşkanı tarafından 2.07.2018 tarih ve 703 sayılı "Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" yayınlanarak, bir garabet örneği olarak, cumhurbaşkanı kendisi tarafından çıkartılan ve kendi kendisini yetkilendiren bir Kararname yayınlamıştır.

Bahsi geçen 703 sayılı Kararnamenin tümünün iptali için 135 CHP milletvekilinin Anayasa Mahkemesine açtığı iptal davası, AYM'nin 7.12.2023 tarihli 2018/117 Esas ve 2023/212 sayılı Karar'ı ile karara bağlanmış ve anılan Karar 4/6/2024 tarih ve 32566 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Bu karar ile cumhurbaşkanına tanınmış olan "yürütme" ile ilgili olanlar dışında kalan, ancak kanunla değiştirilmesi gereken yetkiler iptal edilerek, gerekli düzenlemeler için bir yıllık bir süre tanınmıştır.^[5]

Buna göre, AYM, "Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe kaymakamlıklarında ayrıca dernekler birimi oluşturulamayacağı" yönündeki düzenlemeyi, Anayasa'da yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacı taşımadığından iptal etti. İptal edilen yetkilerin bazıları:

Yüksek Mahkeme, 112 Acil Çağrı Merkezi'ni arayarak asılsız ihbarda bulunanlara valilikler tarafından 250 lira ceza verilmesi, eylemin tekrarlanması halinde cezanın iki katı kadar uygulanması düzenlemesinin de iptaline karar verdi. Düzenlemenin KHK ile

[5] : <https://www.anayasa.gov.tr/tr/haberler/norm-denetimi-basin-duyurulari/703-sayili-kanun-hukmunde-kararname-nin-bazi-kurallarinin-iptali/>

düzenlenemeyecek konular kapsamında olduğunu tespit eden AYM, iptal kararının 12 ay sonra yürürlüğe girmesini kararlaştırdı.

Milli Mayın Faaliyet Merkezi Başkanlığınca mayın faaliyetlerine ilişkin yapılacak mal ve hizmet alımlarına ilişkin düzenleme ve bu kapsamdaki her türlü araç, makine, teçhizat ve mayın aramak üzere eğitilmiş hayvanların alımında gümrük vergilerinden muafiyet getiren düzenleme de KHK ile düzenlenemeyecek konular kapsamında olduğu gerekçesiyle Anayasa'ya aykırı bulundu.

Bazı emeklilerin göreve atanmasında aylıklarının kesilmemesi ile ilgili olarak "Cumhurbaşkanınca atanan İdari İşler Başkanlığı personeli hakkında kamu görevine atanma için yaş haddini 65 yaş olarak düzenleyen 5434 sayılı Kanun'un 40. maddesinin uygulanmayacağı"na ilişkin düzenleme de iptal edildi.

Anayasa'nın 70. maddesinde, her vatandaşın kamu hizmetlerine girme hakkına sahip olduğu, hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemeyeceğinin kurala bağlandığı anlatılan gerekçede, kamu hizmetine girme hakkına ilişkin KHK ile düzenleme yapılmasının mümkün olmadığı vurgulandı. Cumhurbaşkanı tarafından atanan İdari İşler Başkanlığı personeli için belirtilen yaş sınırını ortadan kaldıran kuralın, kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin bir düzenleme öngördüğünden Anayasa'nın mülga 91. maddesi uyarınca KHK ile düzenlenemeyecek yasak alan içinde kaldığı belirtildi.

TRT Genel Müdürüne en yüksek devlet memuru aylık ve sözleşme ücreti ödenmesine ilişkin düzenleme, 9 ay sonra yürürlüğe girmek üzere Yüksek Mahkemece iptal edildi. Mali ve sosyal haklara ilişkin düzenlemelerin, Anayasa'da yer alan "mülkiyet hakkına ilişkin" olduğu ifade edilen kararda, bu konuda KHK ile düzenleneme yapılamayacağı kaydedildi.

Subayların terfiye hak kazanabilmek için her rütbede beklenecek sürelerinin Cumhurbaşkanı tarafından uzatılabilmesi ve kısaltılabilmesine ilişkin düzenleme de KHK çıkarma yetkisinin amaç ve kapsamı içinde değerlendirilmeyerek, 12 ay sonra yürürlüğe girmek üzere iptal edildi.

Görülebileceği üzere, kanunlarla düzenlenmesi gereken, özellikle "üst kademe kamu yöneticilerinin" atamaları, liyakatsiz personel tarafından hazırlandığı anlaşılan bir kararname ile düzenlenmiş, bu iptal kararından sonra ise kamu yönetiminde kargaşaya yolaçma ihtimali doğurmuştur.

"Yeni sivil anayasa" ile ne amaçlanmaktadır?

1982 Anayasası, askeri rejim altında "siviller" tarafından yapılmış olmasına ve bugüne kadar yapılan değişikliklerle ilk halinden eser kalmadığı halde "sivil" ifadesi, kurulduğu günden beri AKP iktidarına destek vermiş olan dönem solcu ve aydınlara şirin görünmekten ibaret, anlamsız bir çabadır.

"Yeni anayasa" yapılması ihtiyacı ise bozulan ekonominin artık hızla dibe yuvarlandığı gerçeği karşısında, durumu fark eden dar gelirli, işsiz, emekçi, esnaf, çiftçi ve emekli kesimlerin son yerel seçimlerde ana muhalefet partisini CHP'ni birinci parti yapması ve AKP tabanından

CHP'ne oy kaymasının devam etmesi üzerine bir "erken seçim" ihtimalinin yaklaşmasıdır. Eğer bu koşullar altında cumhurbaşkanlığı dâhil bir erken genel seçime gidilirse Cumhurbaşkanı R. Tayyip Erdoğan'ın %50+1 ile seçilme şansı olmayacaktır. Bu nedenle, muhalefete "parlamentar rejime" dönüş ödünü karşılığında, cumhurbaşkanının Meclis tarafından seçilmesi veya daha zayıf bir ihtimalle yetkileri daraltılmış ve %40+1 ile seçilecek cumhurbaşkanı gibi seçenekler önerilebilecektir.

Meclis aritmetiğine bakılırsa, milletvekillerinin partilere dağılımı mevcut 594 milletvekili için:

Adalet ve Kalkınma Partisi	265
Cumhuriyet Halk Partisi	127
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	57
Milliyetçi Hareket Partisi	50
İYİ Parti	36
Saadet Partisi (10 MV Gelecek Partili)	20
Demokrasi ve Atılım Partisi	15
Yeniden Refah Partisi	4
Hür Dava Partisi	4
Demokrat Parti	3
Türkiye İşçi Partisi	3
Demokratik Bölgeler Partisi	2
Emek Partisi	2
Demokratik Sol Parti	1
Bağımsız	5
Toplam	594

Anayasa değişikliği için referandum şartı için en az 360, Meclis'te kabul için en az 400 milletvekili gerekmektedir.

AKP tarafından hazırlandığı belirtilen 100 maddelik anayasa taslağına MHP'nin 57 maddesine "hayır" dediği basına sızmıştır.^[6]

AKP'nin anayasa tasarısına DEM ve MHP'in hayır oyu kullanması durumunda, evet oyu verebilecek milletvekili sayısı için kaba bir tahmin yürütülecek olursa;

AKP 265, İYİP 18 (Meral Akşener'in külliye lehine milletvekillerinin yarısını ikna ettiği durum), Saadet+Gelecek 20, DEVA 15, Yeniden Refah 4, Hüdapar 4 ve gizli oylamada CHP içinden 20 civarında oy çıksa bile toplam 346 olup, Meclis çoğunluğu için gereken 360'ın altında kalmaktadır. Resmi değiştirecek olan durum, DEM partiye verilecek olan "açılım" ve devamında özerk eyalete geçiş gibi ödümler ile DEM'in 57 oyu kazanılabilirse AKP'nin "yeni sivil anayasası" yola çıkabilir.

[6] : <https://www.odatv.com/guncel/devlet-bahceli-sinsi-oyuna-dikkat-cekiyor-57-hayir-43-evet-ankarada-neler-konusuluyor-numan-kurtulmus-ve-meral-aksener-detayi-120047137>

Anayasa değişiklik çalışmalarının Meclise gelmesi durumunda yaşanacak esas tehlike, Anayasanın değiştirilemez olan ilk üç maddesini koruyan ama kedisini korumasız olan **4. Maddesinin bir oldubittiye getirilerek iptal edilmesi tehlikesidir.**

Yazılı ve görsel medyada sıklıkla görölen pekçok siyasetçi, gazeteci, akademisyen "anayasanın ilk 4 maddesi değiştirilemez" diyerek halkı yanlış bilgilendirmekte veya bilerek yanıltılmaktadır. Hâlbuki aşağıda göröleceği üzere:

MADDE 4- Anayasanın 1 inci maddesindeki Devletin şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile 2 nci maddesindeki Cumhuriyetin nitelikleri ve 3 üncü maddesi hükümleri değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez.

Dördüncü madde sadece ilk üç maddeyi korur, ancak dikkat edilirse, 4üncü madde kendisini korumamaktadır.

Bu nedenle, yapılacak bir anayasa değişikliği ile 4üncü madde iptal edilirse, korumasız kalacak ilk üç maddede istenen değişiklikler yapılabilecektir:

- Anayasanın 2inci maddesinden lâiklik çıkartılacak, din devletine dönüşün yolu açılacaktır.
- Anayasanın 3üncü maddesinin birinci fıkrası muhtemelen "Türkiye Devleti Türk ve Kürt halkları tarafından kurulmuş, resmî dilleri Türkçe ve Kürtçe olan federal bir devlettir." şeklinde tanımlanarak, uygulamaya sokulacak Avrupa Yerel Yönetim Özerklik şartı Sözleşmesi uyarınca Doğu ve Güneydoğu illerini kapsayacak şekilde ilan edilecek özerk bölgeyi müteakiben, Kürt halkını temsil ettiğini iddia edecek bir siyasi parti tarafından Birleşmiş Milletler'e Türkiye'den ayrılma talebiyle "kendi kaderini tayin hakkı" için BM gözetiminde bir referandum yapılması hakkında başvuru yapılabilecektir.
- Böylece, ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi çerçevesinde kurmayı düşlediği Hür Kürdistan için Türkiye'den talep ettikleri toprakların kopartılmasının hukuki yolu açılacaktır.

CHP Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e Çağrı:

CHP Genel Başkanı Özgür Özel, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 11 Haziran Salı günü saat 16.00'da CHP Genel Merkezi'ni ziyaret edeceğini açıklamıştır.

Sayın Özel;

Cumhurbaşkanı ile yapacağınız görüşmede lütfen "önce anayasaya uyun" söyleminizden başka "anayasa değişikliği" konusunda hiçbir görüşme yapmayınız.

Bu sefer yapacağınız görüşmeler hakkında kamuoyunu ve özellikle CHP'ne oy vermiş milyonlarca yurttaşı eksiksiz olarak bilgilendirerek, yerel seçimlerde size zafer kazandıran milyonların umut ve güvenini tazeleyiniz.

* * *